

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجموعه کتاب های علمی - کاربردی
به زبان ساده

پار طبیعت باشیم

اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری
استان ایلام

اداره کل نهضت سواد آموزی
استان ایلام

سرشناسه : تاب ، صادق ، ۱۳۴۳ .
 عنوان و نام پدیدآور : یار طبیعت باشیم / تالیف صادق تاب ،
 ایوب محمدیان ، قباد یاری .
 مشخصات نشر : ایلام : جوهر حیات ، ۱۳۹۰ .
 مشخصات ظاهری : ۵۰ ص .
 شابک : ۵-۵-۹۲۳۸۲-۶۰۰-۹۷۸ .
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 موضوع : منابع طبیعی .
 شناسه افزوده : محمدیان ، ایوب ، ۱۳۴۷ .
 شناسه افزوده : یاری ، قباد ، ۱۳۵۵ .
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۰ ت ۲ ی ۲ / ۸۵ HC .
 رده بندی دیویی : ۷/۳۳۳
 شماره کتابشناسی ملی : ۷۳۲۳۸۸۹

شناسنامه کتاب :

عنوان : یار طبیعت باشیم
 سیاست گذاری : عبدالرضا بازدار / عبدولی زرامین
 مشاور و ناظران فنی : مهندس محمد پاکدل - جلیل کرمی
 مؤلفان : صادق تاب / ایوب محمدیان / قباد یاری
 ویراستار : قدرت شاه محمدی
 سایر همکاران : راضیه خسروی - مریم محمد قاسمی
 ناشر : جوهر حیات
 شمارگان : ۳۰۰۰
 سال چاپ : ۱۳۹۰
 شابک : ۵-۵-۹۲۳۸۲-۶۰۰-۹۷۸

این کتاب در راستای همکاری های بین بخشی
 اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری و اداره کل نهضت سوادآموزی
 استان ایلام جهت استفاده در برنامه های آموزش مداوم و
 کلاس های سوادآموزی تهیه و تدوین شده است

۱۲	پیشگفتار
۱۳	مقدمه
۱۴	منابع طبیعی
۱۴	منابع طبیعی تجدید شونده
۱۴	منابع طبیعی غیر قابل تجدید
۱۵	الف) جنگلها و مراتع
۱۷	مراتع و فواید آن
۲۲	ب) کوه ها
۲۳	ج) آب (دریاها ، رودخانه ها و چشمه ها)
۲۴	عوامل مؤثر در نابودی منابع طبیعی
۲۷	نقش مردم در حفاظت از منابع طبیعی
۲۹	همیار طبیعت
۳۱	خودآزمایی
۳۲	منابع

پیشگفتار :

اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری با همکاری اداره کل نهضت سواد آموزی استان ایلام ، به منظور افزایش دانش مردم در حفاظت از منابع طبیعی این « ثروت خدادادی » و در راستای همکاری های بین بخشی اقدام به تدوین کتاب حاضر و بهره گیری از آن در برنامه های کلاس های سواد آموزی و آموزش مداوم نموده است.

در این کتاب سعی شده که اهمیت منابع طبیعی و نقش مردم به عنوان یاوران طبیعت در حفاظت از آن بیان گردد. و به گونه ای تدوین شده تا مورد استفاده ی همگان قرار گیرد. در پایان کتاب نیز سؤالاتی طرح شده است که خوانندگان می توانند پس از مطالعه ی کامل کتاب با پاسخ به آنها ، میزان دانش خود را در زمینه منابع طبیعی مورد ارزیابی قرار دهند.

مقدمه:

ارزش و اهمیت منابع طبیعی (جنگل ها ، مراتع ، رودها و ...) بر کسی پوشیده نیست. تا جایی که این منابع را از بزرگترین، نعمت های خداوندی دانسته اند و آنها را از با ارزش ترین سرمایه های یک کشور و یک ملت به حساب می آورند. با نگاهی به آیات قرآن و روایات روشن می گردد که هیچ مکتبی مانند اسلام به طبیعت و منابع طبیعی اهمیت نداده است. قرآن کریم در بسیاری از آیات ، انسان را به مطالعه طبیعت فراخوانده است. از طرفی ویرانی و نابودی این نعمت های الهی سبب خسارت های جبران ناپذیری می شود؛ و این خسارت ها در زندگی نسل های آینده نیز اثرات نامطلوب برجای گذارد. نکته ی قابل توجه این که حفظ منابع طبیعی ، یک وظیفه ی عمومی است که مسئولیت آن فقط بر عهده ی شخص یا سازمان خاصی نیست. بلکه همه ی مردم باید در برابر این امانت گران بها احساس مسئولیت نمایند. و با عضویت در گروه های همیار طبیعت که اعضای آن به صورت داوطلبانه و بدون هیچ گونه چشم داشت مادی همکاری می نمایند ، در حفاظت از منابع طبیعی تلاش کنند.

در قرآن کریم از نابود کردن و تخریب محیط زیست به عنوان اعتداء (تجاوز) نام برده شده است و براین اساس کسانی که رفتار ناشایست نسبت به محیط زیست داشته باشند، از رحمت و محبت خدا محروم خواهند بود. (مائده ۸۶)

منابع طبیعی:

منابع طبیعی منابعی خدادادی هستند که به طور طبیعی به وجود آمده‌اند و انسان در تولید و به وجود آمدن آنها هیچ نقشی نداشته است. آب، خاک، هوا، گیاهان، مراتع، جنگل‌ها و حیوانات از جمله منابع طبیعی هستند.

منابع طبیعی به دو دسته تقسیم می‌شوند:

الف) منابع طبیعی تجدید شونده:

منابعی هستند که به طور طبیعی می‌توانند خود را بازسازی و تولید کنند. جنگل‌ها و مراتع از جمله منابع طبیعی تجدیدشونده هستند. این منابع در صورتی قابل تجدید هستند که انسان به اندازه از آنها بهره‌برداری کند. در غیر این صورت از بین رفته و برای همیشه نابود می‌شوند.

ب) منابع طبیعی غیرقابل تجدید:

نفت، گاز و زغال سنگ از جمله منابع طبیعی غیرقابل تجدید هستند. منابع طبیعی غیرقابل تجدید پس از تمام شدن، قابل بازسازی و تولید دوباره نیستند.

شکستن شاخه ای از درخت به نزد من، مانند شکستن بال فرشتگان است.

رسول اکرم (ص)